

УДК 330.3:332.1

Власенко І.С., Зінченко Я.В., Токмаков Г.В. (Україна, Київ)

РОЗРАХУНОК ІНДИКАТОРІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЦЕНТРАЛЬНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

В умовах невизначеності щодо сталого розвитку важливу позитивну роль для України грають індикатори (показники) сталості розвитку як на загальнодержавному так і регіональному рівнях. Ці показники чи їх комплекс могли б стати одночасно індикаторами стану національної безпеки [1].

Важливою проблемою на шляху втілення сталого розвитку є формування системи кількісного та якісного оцінювання цього складного процесу. Головним вимогам до зазначеної системи є інформаційна повнота та адекватність представлення взаємопов'язаної тріади складових сталого розвитку, а саме: екологічних, економічних та соціальних індикаторів [2]. У цьому напрямку зараз працюють як відомі міжнародні організації, так і численні науковці.

Виділяють два підходи до побудови індексів та індикаторів: 1. Система індикаторів, за якими можна оцінювати окремі аспекти розвитку: екологічні, соціальні, економічні, тощо; інтегральні індекси, за якими можлива комплексна оцінка розвитку країни чи регіону.

Для визначення рівня розвитку центрального регіону (Черкаська, Полтавська, Кіровоградська обл.) ми користувалися підходом 1, адже для нас особливу важливість становила динаміка процесів в розрізі економічного, екологічного та соціального розвитку як окремої адміністративної одиниці, так і регіону в цілому.

Відбір індикаторів для оцінювання проводився за принципом відповідності кожної ланки (вибору базових індикаторів, поєднаних в однорідні групи, що характеризують різні аспекти життєдіяльності в межах території, що досліджується) за експертною оцінкою. Кожен з цих окремих індикаторів має свою природну мінімальну та максимальну межі, що була визначена в результаті порівняння з відповідними показниками по областях України. Далі було здійснено нормування показників, шляхом порівняння їх з мінімальними та максимальними значеннями. Це дозволило встановити загальні та інтегральні показники сталого розвитку регіону.

Після проведення розрахунків вихідних даних за 2013 рік було отримано наступні результати:

Індекс економічного розвитку, загальноекологічний та соціальний індекси для Черкаської обл. відповідно дорівнює: Іе – 0,32; Іекол – 0,18; Ісоц – 0,6; для Полтавської обл.: Іе – 0,35; Іекол – 0,21; Ісоц – 0,6; для Кіровоградської обл.: Іе – 0,3; Іекол – 0,16; Ісоц – 0,6.

Індекс сталого розвитку по кожній області регіону становить: Черкаська обл. – 0,7; Полтавська обл. – 0,72; Кіровоградська обл. – 0,68. Даний індекс значно зріс у порівнянні з 2010 р. для кожної області [4].

Здійснивши збір та аналіз базових індикаторів, ми визначили і провели розрахунок стану переходу регіонів до сталого розвитку. Визначили місце кожної області в рангу за індексом сталого розвитку: Полтавська, Черкаська, Кіровоградська області.

Список літератури:

1. Сталий розвиток: еколого-економічна оптимізація територіально-виробничих систем: Навч. посібник / Н.В. Караєва, Р.В. Корпан, Т.А. Коцко та ін. / За заг.ред. І.В. Недіна. – Суми: ВТД “Університетська книга”, 2008. – 384 с.
2. Стратегія розвитку Черкаської області до 2015 року (<http://www.oda.ck.ua/docs/prog/Strategiya2015.pdf>)
3. Стратегія розвитку Полтавської області до 2020 року (<http://www.adm-pl.gov.ua/page/strategiya-rozvitku-poltavskoyi-oblasti-do-2020-roku>)
4. Статистичний щорічник України за 2013 рік (http://library.oseu.edu.ua/files/StatSchorichnyk_Ukraine_2013.pdf)